

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 23 grudnia 2010 r.

**Pan
Henryk Brzuchacz
Prezes Zarządu
Miejskiego Przedsiębiorstwa
Wodociągów i Kanalizacji
w m. st. Warszawie S.A.**

LWA-4101-05-05/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła kontrolę w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w m. st. Warszawie², dotyczącą funkcjonowania spółek komunalnych oraz wpływu sprawowania nadzoru właścicielskiego na ich działalność w latach 2008-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie skontrolowane aspekty działalności Spółki, pomimo stwierdzonych uchybień. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

1. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m. st. Warszawie Spółka Akcyjna zostało utworzone 1 stycznia 2003 r. w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego pn. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m. st. Warszawie, na podstawie art. 21 *ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy*³. Wszystkie akcje zostały objęte przez m. st. Warszawę.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dalej także *Spółka* lub *MPWiK*

³ Dz. U. Nr 41, poz. 361

Spółka prowadziła działalność gospodarczą realizując zadania o charakterze użyteczności publicznej, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej⁴. Zgodnie ze Statutem⁵ Spółki, MPWiK jest głównym przedsiębiorcą realizującym zadania własne m. st. Warszawy i niektórych gmin województwa mazowieckiego, dotyczące zaspokajania zbiorowych potrzeb ludności w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.

W okresie objętym kontrolą przychody z tej działalności wyniosły odpowiednio: 735 635,9 tys. zł, tj. 98,9% przychodów ze sprzedaży w 2008 r., 820 452,1 tys. zł, tj. 98,8% przychodów ze sprzedaży w 2009 r. i 368 459,5 tys. zł, tj. 98,3% przychodów ze sprzedaży w I półroczu 2010 r. Przychody z działalności pomocniczej (roboty budowlane, usługi inżynierskie, analizy wody i sprzedaż energii elektrycznej) oraz z działalności pozostałej (czynsze mieszkaniowe, najem, dzierżawa), które Spółka realizowała poza sferą użyteczności publicznej stanowiły od 1,1% do 1,7% przychodów ze sprzedaży ogółem w poszczególnych latach.

2. Wyniki kontroli wskazują na ustabilizowaną sytuację finansowo-ekonomiczną Spółki. Przychody ogółem, w 2009 r. w kwocie 927 163,7 tys. zł były wyższe o 104 732,5 tys. zł, tj. o 12,7% od przychodów ogółem w 2008 r. (822 431,2 tys. zł). Zwiększenie przychodów nastąpiło przy wzroście kosztów ogólnych w analogicznym okresie o 11,6 %, a uzyskany wynik finansowy (zysk netto) wyniósł 72 032,1 tys. zł - w 2008 r. i 81 955,7 tys. zł - w 2009 r. Spółka nie wypłacała za lata obrotowe 2008 – 2009 dywidendy.

Wykazane w bilansie na koniec 2009 r. aktywa ogółem w kwocie 4 921 569 tys. zł były wyższe o 1 250 110 tys. zł, tj. o 34 % od aktywów w 2008 r. Przyczyną znaczącego wzrostu aktywów w 2009 r. było zwiększenie zaangażowania Spółki w inwestycje związane z trwającą modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków „Czajka”⁶. W 2009 r. zwiększył się również kapitał własny Spółki z kwoty 1 660 808,8 tys. zł do 1 834 483,3 tys. zł, w tym kapitał zakładowy z 1 646 064,6 tys. zł do 1 871 064,6 tys. zł, podwyższony w 2009 r. o 225 000 tys. zł decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy⁷. Dookapitalizowanie miało na celu zapewnienie środków dla realizacji planowanych nakładów inwestycyjnych Spółki związanych m.in. z oczyszczalnią ścieków.

3. NIK nie zgłasza uwag do wykonania przez Spółkę podstawowych zadań rzeczowych w latach 2008-2009. Zmniejszenie w 2009 r., w porównaniu do 2008 r. produkcji wody (2008 r. – 142.693,7

⁴ Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz.43 ze zm.

⁵ Tekst jednolity przyjęty uchwałą Nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 14 lipca 2009 r.

⁶ Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 r.

⁷ Uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 14 lipca 2009 r.

tys. m³, 2009 r. - 133.350,3 tys. m³) i jej sprzedaży odbiorcom (2008 r. - 117.732,2 tys. m³, 2009 r. - 114.114,9 tys. m³), a także ilość ścieków oczyszczonych (2008 r. - 103.534,9 tys. m³, 2009 r. - 100.694,4 tys. m³), było spowodowane mniejszym zapotrzebowaniem mieszkańców na wodę, a tym samym mniejszą ilością ścieków dopływowych do oczyszczalni.

Taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków ustalane były na podstawie wniosków Spółki, przedkładanych Radzie Miasta st. Warszawy i Radzie Gminy Brwinów, wraz z kalkulacją cen i stawek opłat. Taryfy opracowano w terminach określonych w *ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*⁸. Na zlecenie Prezydenta m. st. Warszawy, firma Grzegorz Gałabuda – Szkolenie i Doradztwo prowadziła weryfikację wniosków o zatwierdzenie taryf z 20 kwietnia 2007 r. i z 20 kwietnia 2010 r. Wyniki tej weryfikacji nie miały wpływu na taryfy opracowane przez Spółkę.

4. NIK ocenia pozytywnie sposób wywiązywania się przez organy MPWiK S.A. z obowiązków informacyjnych wobec jej właściciela, określonych w akcie założycielskim Spółki oraz pismach Biura Nadzoru Właścicielskiego Urzędu m.st. Warszawy⁹. Organy Spółki terminowo sporządzały i przekazywały kwartalne sprawozdania z realizacji planu gospodarczego, kwartalne sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe (F-01), miesięczne zestawienia danych ekonomiczno - finansowych oraz kopie protokołów z posiedzeń Rady Nadzorczej i podjętych uchwał.

5. Spółka stosowała przy dokonywaniu zakupów *ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹⁰. Ze względu na przedmiot prowadzonej działalności związanej m.in. z tworzeniem i kierowaniem sieciami przeznaczonymi do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej oraz dostarczaniem wody pitnej do takich sieci, na podstawie art.132 ust.1 pkt 4 i ust.2 Pzp - MPWiK stosowało przepisy Rozdziału 5 *ustawy*, pt. „Zamówienia sektorowe” .

Zgodnie z art. 133 ust. 1 Pzp zamówienia sektorowe stosowano, jeżeli wartość zamówienia była niższa od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Pzp, tj. od 412 tys. euro dla dostaw i usług (poprzednio 422 tys. euro) i od 5 150 tys. euro dla robót budowlanych (poprzednio 5 278 tys. euro). W przypadkach realizacji zamówień

⁸ Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858

⁹ W latach 2008-2010 MPWiK było zobowiązane do składania w Biurze Nadzoru Właścicielskiego Urzędu m. st. Warszawy miesięcznych zestawień danych ekonomiczno-finansowych sporządzanych na podstawie pism nr NW.WOW.64522/3/08 z dnia 15 stycznia 2008 r. i nr NW-EF.64522-2/2008 z dnia 14 listopada 2008 r. – w terminie do 20 dnia każdego miesiąca.

¹⁰ Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759, dalej Pzp

sektorowych MPWiK stosowało wewnętrzne procedury wyłaniania wykonawców, dostawców i usługodawców

Badaniem objęto 5 postępowań, na podstawie których zawarto umowy na łączną kwotę 31 197 720 zł, z czego 4 postępowania¹¹ dotyczyły zamówień sektorowych i zostały przeprowadzone na podstawie regulacji wewnętrznych Spółki¹², natomiast jedno postępowanie dotyczące dostawy oleju napędowego i benzyny bezołowiowej zostało przeprowadzone na podstawie przepisów Pzp w trybie negocjacji bez ogłoszenia¹³.

NIK ocenia pozytywnie sposób udzielenia objętych badaniem zamówień publicznych, stwierdzając jednakże uchybienia formalne nie mające wpływu na wynik postępowania:

- Przedmiot zamówienia, o którym mowa w załączniku nr 1 do Specyfikacji Warunków Zamówienia¹⁴ dotyczącej postępowania nr 625/U/DK/08/K na *przeprowadzenie badania i ocenę sprawozdania finansowego Spółki za 2008 rok oraz zbadanie ksiąg rachunkowych na podstawie których sprawozdanie zostało sporządzone, a także przeprowadzenie audytu wydatków kwalifikowanych w ramach projektu finansowego ze środków Funduszu Spójności* nie został, w ocenie NIK, opisany w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, z uwzględnieniem wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty. Było to niezgodne z § 30 *regulaminu udzielania zamówień przez MPWiK* wprowadzonego uchwałą Zarządu Spółki nr 1146/2007. W opisie przedmiotu zamówienia nie zawarto informacji o: wielkości zamówienia, liczbie dokumentów do zbadania metodą pełną, rodzaju sprawozdania, czy też danych bilansowych, w tym przychodów, co było przedmiotem pytań dotyczących treści Specyfikacji Warunków Zamówienia, składanych przez oferentów.
- W kalkulacji przedmiotu zamówienia¹⁵ sporządzonej w ramach postępowania nr 388/WS/PW/DK/U/09/K na *przeprowadzenie badania i oceny sprawozdania finansowego Spółki za lata 2009, 2010, 2011 oraz zbadanie ksiąg rachunkowych, na podstawie których sprawozdanie zostało sporządzone, a także przeprowadzenie audytu wydatków kwalifikowanych w ramach projektu finansowego ze środków Funduszu Spójności*, nie ujęto zadania polegającego na przeprowadzeniu audytu wydatków kwalifikowanych. Mogło to sugerować, że cena podana w kalkulacji (305 000 zł brutto) dotyczyła tylko części zamówienia - polegającej na

¹¹ Zamówienia o nr: 625/U/DK/08/K, 388/WS/PW/DK/U/09/K, 755/U/JRP/08/B-K, 239/WS/PW/DC/U/09/B-K, o łącznej wartości zawartych umów 2 382 540 zł

¹² Procedury dotyczące zakupów produktów i usług wprowadzone uchwałami Zarządu MPWiK: nr 1146/2007 z 20 września 2007 r., 447/2008 z 17 grudnia 2008 r.

¹³ Zmówienie nr 259/D/DT/TS/08/K, wartość zawartej umowy 28 815 180 zł.

¹⁴ Zatwierdzonej 23 października 2008 r.

przeprowadzeniu badania i ocenie sprawozdania finansowego oraz zbadaniu ksiąg rachunkowych. W rzeczywistości przedstawiona w kalkulacji cena dotyczyła wszystkich zadań objętych przedmiotem zamówienia, a nieprecyzyjne zapisy były wynikiem użycia uproszczonego sformułowania obejmującego pełen zakres usługi¹⁶.

6. Kontrola wykazała, że w lutym 2008 r. Spółka wypłaciła jednemu z Członków Zarządu wynagrodzenie w kwocie odpowiadającej wysokości pełnego miesięcznego wynagrodzenia (17 066 zł.), pomimo tego, że osoba ta została zatrudniona na stanowisku Członka Zarządu od dnia 13 lutego 2008 r. W ocenie NIK, wysokość wypłaconego wynagrodzenia była nieadekwatna do rozmiaru wykonywanej pracy. Przyczyną dokonania nadpłaty (3 680,14 zł brutto) było niewłaściwe, tj. nieproporcjonalne do czasu pełnienia funkcji członka Zarządu naliczenie wynagrodzenia przez Spółkę¹⁷. Na skutek działań kontrolerów NIK, w dniu 27 września 2010 r. Członek Zarządu złożył do Działu Rozliczeń z Pracownikami pisemne oświadczenie, w którym wyraził zgodę na ratalne potrącanie ze swojego wynagrodzenia nadpłaconych poborów w kwocie 3 680,14 zł.

6.2. NIK nie stwierdziła naruszania ustawowych ograniczeń w zatrudnieniu i wynagradzaniu członków Rady Nadzorczej. Wysokość ustalonych i wypłaconych wynagrodzeń miesięcznych członków Rady Nadzorczej Spółki nie przekraczała górnej granicy określonej w art. 8 pkt 8¹⁸ ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi¹⁹. Członkowie Rady Nadzorczej Spółki zostali powołani z zachowaniem ograniczenia wynikającego z przepisu art. 4 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu, tj. w momencie powołania nie byli oni członkami innych spółek z udziałem Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego²⁰.

7. Ustalono, że Spółka wypełniała obowiązek wynikający z art. 64 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości, zlecając badanie sprawozdań finansowych za lata obrotowe 2008 - 2009. Sprawozdania te były badane przez - wybrane zgodnie z zasadami określonymi w art. 66 ust. 4 ustawy o rachunkowości, tj. przez Radę Nadzorczą - uprawnione podmioty. Biegli rewidenci uznali, że sprawozdania finansowe zostały sporządzone prawidłowo z zastrzeżeniem dotyczącym stosowanych przez Spółkę stawek amortyzacyjnych - dla

¹⁵ Z 28 września 2009 r.

¹⁶ Pisemne wyjaśnienia Członków Zarządu z 20 września 2010 r., znak DN/072/10/2010/

¹⁷ Pisemne wyjaśnienia Dyrektora Biura Kadr w MPWiK z dnia 10 września 2010 r., znak DC/072/218/10/3973.

¹⁸ Jednokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS.

¹⁹ Dz. U. Nr 26, poz.306 ze zm.

²⁰ Jednoosobowych spółek prawa handlowego lub spółek prawa handlowego, w których udział Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50 % kapitału zakładowego lub liczby akcji.

większości składników rzeczowych aktywów trwałych stosowano stawki amortyzacyjne analogiczne dla celów zarówno podatkowych, jak i rachunkowych. Zgodnie z art. 219 § 3 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych²¹ Rada Nadzorcza Spółki dokonywała oceny sprawozdań finansowych oraz składała Zgromadzeniu Wspólników sprawozdania z wyników tej oceny.

8. W okresie objętym kontrolą dokonano dwóch zmian Statutu Spółki (uchwałami Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 28 stycznia 2008 r. i 14 lipca 2009 r.). W obu przypadkach wnioski o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców dotyczących zmiany statutu Spółki oraz podwyższenia kapitału Spółki zostały złożone do właściwego Sądu w terminie określonym w art. 22 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym²² w związku z art. 430 § 2 i 431 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych²³.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Ustalanie i wypłacanie wynagrodzeń Członkom Zarządu Spółki w wysokościach określonych w obowiązujących przepisach,
2. Wyegzekwowanie od Członka Zarządu zwrotu dokonanej nadpłaty wynagrodzenia w kwocie 3 680,14 zł.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przesłanie w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.

²¹ Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.

²² Dz. U. z 2007 r. Nr 168 poz. 1186 j. t. ze zm.

²³ Dz. U. Nr 94, poz. 1037